

El sector *retail* augmenta el seu pes en l'ocupació a Catalunya fins al 14,7%, però urgeix augmentar la formació i la professionalització

- El 50% de les persones ocupades són nascudes fora de Catalunya. Aquestes tenen un nivell de qualificació més alta que els nacionals.
- La notable presència de dones i joves en el sector *retail*, que estan cada vegada més formats, indica que hi ha oportunitats d'ocupació per a aquests grups.
- La bretxa salarial, la integració d'ocupació estrangera, l'accés a la formació contínua i la sostenibilitat de la població ocupada com autònoma són els grans desafiaments del sector.

Barcelona, 3 d'abril de 2025.- El sector del *retail*, que engloba les activitats de comerç, restauració i serveis a persones, s'ha convertit en **un sector clau de l'economia catalana on actualment es troben 1 de cada 10 ocupats/es**. El *retail* ha tingut una evolució ascendent els darrers anys i es caracteritza principalment pel **pes del treball a jornada parcial**, que atreu joves (estudiants) i dones que busquen flexibilitat laboral i una **forta presència d'ocupats d'origen estranger**, entre els quals destaquen joves amb un nivell de formació més elevat que els nadius.

El *retail* també es caracteritza a Catalunya per un **percentatge d'assalariats més baix que al conjunt de l'economia però creixent**, i una elevada taxa de **temporalitat per l'estacionalitat** del sector, tot i que cal destacar també l'augment en l'ocupació indefinida. Malgrat que **el salari anual d'aquesta activitat és un 29,2% inferior respecte al conjunt de l'economia**, una diferència que es podria reduir encetant desafiaments importants del sector en àmbits com la **formació i la professionalització** dels seus ocupats/es, fet que augmentaria la productivitat.

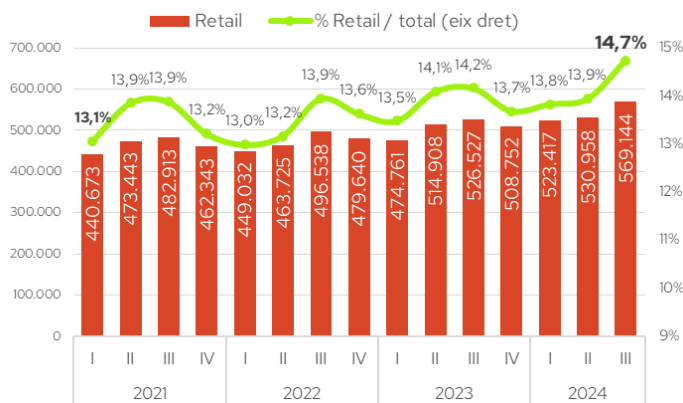
Aquestes són algunes de les principals conclusions de l'estudi **"Perfil sociodemogràfic i situació professional de les persones ocupades al sector *retail* a Catalunya"** elaborat per la Cambra de Comerç de Barcelona, una anàlisi que ofereix una fotografia detallada de la situació actual de l'activitat minorista a Catalunya i els seus reptes, i alhora, pretén sensibilitzar sobre la necessitat de **prestigiar el *retail*** i impulsar la seva capacitat de captar i retenir talent.

Característiques demogràfiques de l'ocupació al sector del *retail*

- **Sector en expansió:** El *retail* ocupa a 569.144 persones, el 14,7% de la població ocupada a Catalunya (3T. 2024), amb una tendència ascendent des de 2021 (13,9% el 3T).
- **Feminitzat i jove:** El sector destaca per una alta proporció de dones (57,7% vs. 46,7% del total de la població ocupada) i de joves menors de 30 anys (30% vs. 17,7% del total de la població ocupada).
- **Ocupació estrangera:** Una de cada dues persones ocupades al *retail* ha nascut fora de Catalunya (50,8%). Per contra al conjunt de sectors ho són un de cada tres (35,9%). Predominen les persones nascudes a Amèrica Llatina (27%) i Àsia (9,1%).
- **Formació a l'alça:** En comparació amb el total de sectors, al *retail* hi ha una menor proporció de persones amb educació superior (37,4% vs. 27,3%), especialment pel que fa a la població amb nacionalitat espanyola (24,2%), i en canvi, una major proporció d'estrangers/es amb educació superior (34%). Però entre el 2021 i el 2024 ha augmentat, més que al conjunt de sectors, la proporció de persones amb estudis superiors (+2,4 p.p.) i s'ha reduït la que té estudis primaris (2,5 p.p.), fet que reforça el potencial professionalitzador del sector.

Evolució de la població ocupada al *retail* a Catalunya

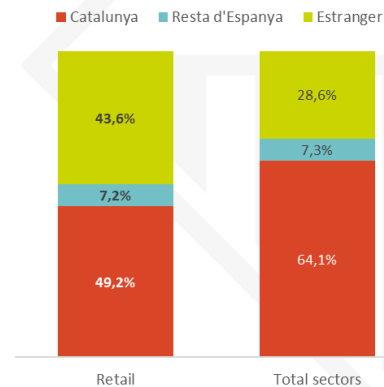
Població ocupada i % respecte al total de sectors

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE.

Població ocupada a Catalunya per lloc de naixement

% total sector

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Població ocupada a Catalunya per perfil sociodemogràfic

Nombre i % sobre el total de sectors

	Total sectors		Retail		% Retail / Total sectors
	Nombre	% total	Nombre	% total	
Total	3.861.063	100,0%	569.144	100,0%	14,7%
Per sexe					
Dones	1.803.433	46,7%	328.628	57,7%	18,2%
Homes	2.057.630	53,3%	240.516	42,3%	11,7%
Per edat					
Menors de 30 anys	682.284	17,7%	170.716	30,0%	25,0%
Entre 30 i 49 anys	1.899.992	49,2%	238.579	41,9%	12,6%
De 50 i més anys	1.278.787	33,1%	159.849	28,1%	12,5%
Per nacionalitat					
Espanyola	3.093.471	80,1%	389.083	68,4%	12,6%
Estrangera	767.592	19,9%	180.061	31,6%	23,5%
Per lloc de naixement					
Catalunya	2.475.174	64,1%	280.093	49,2%	11,3%
Resta d'Espanya	281.663	7,3%	40.961	7,2%	14,5%
Estranger	1.104.225	28,6%	248.089	43,6%	22,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades EPA de l'INE (2024, T3).

Característiques professionals i laborals de l'ocupació al *retail*

- Percentatge d'assalariats baix però en augment:** La proporció de persones que treballen assalariades al *retail* ha augmentat del 72% el 2021 al 81% el 2024. Aquesta evolució pot indicar una major estabilitat laboral per als treballadors/es del sector, però també una possible pèrdua d'oportunitats o d'interès per emprendre. Tot i que la proporció d'autònoms (negocis familiars, empresaris/es amb treballadors/es o sense) al *retail* ha caigut els darrers anys, continua sent considerablement més alta (19,5%) que en el cas de tots els sectors (12,9%).

Evolució taxa d'assalariats a Catalunya. 2021-2024

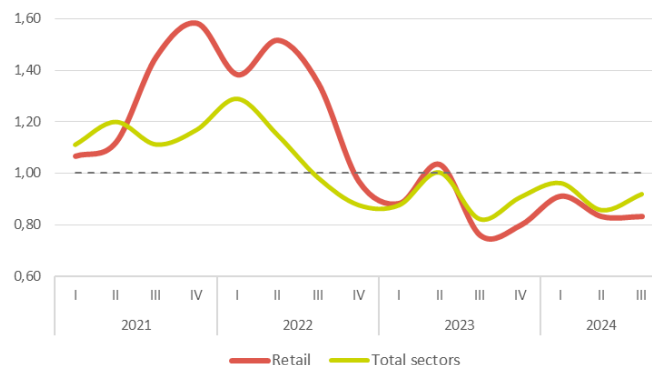
% d'assalariats sobre el total d'ocupats

- Relleu generacional a la baixa:** L'evolució decreixent de l'índex de relleu generacional - relació entre empresaris de 30 a 49 anys respecte als de 50 o més- suggereix un envelliment de l'empresariat que afecta especialment el sector *retail*.

Evolució del Índex de relleu generacional de l'empresariat. 2021-2024

Índex que compara els empresaris de 30 a 49 anys amb els de 50 o més

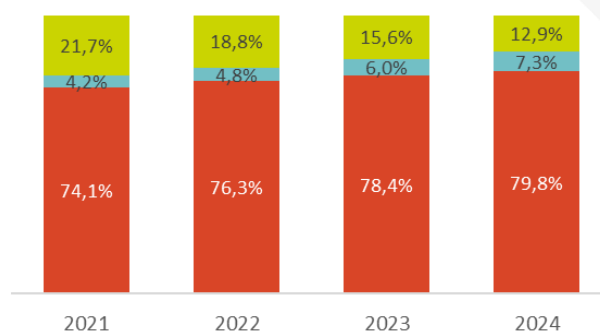
- **Estabilitat de la contractació a l'alça:** Els contractes temporals i indefinits discontinus són més comuns al *retail* que al conjunt de sectors (12,9% en comparació amb el 12,2%). Ara bé, la taxa de temporalitat ha disminuït des del 2021, acompanyat d'un increment de contractes indefinit-discontinus (són el 7,3% del total) i dels contractes indefinits permanents (el 79,8% restant). Comparativament amb el conjunt de sectors, la proporció de contractes indefinits ha augmentat més al *retail*, fet que és una bona notícia per als treballadors del sector.

En comparació amb la mitjana del sector, les dones i els joves amb nacionalitat espanyola són els grups amb les taxes més altes de contractes temporals i jornada parcial.

Tipus de contracte de la població assalariada. *Retail*

% total població assalariada

■ Indefinit permanent ■ Indefinit discontinu ■ Temporal

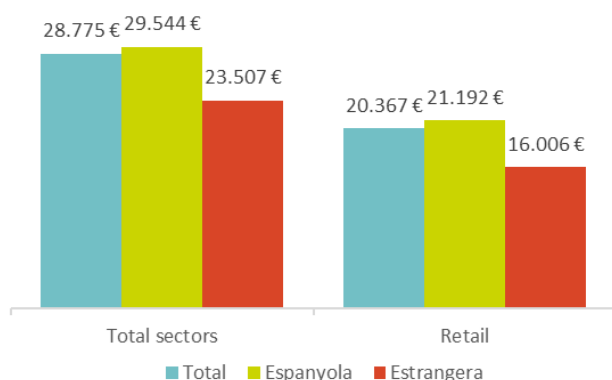

- **Salari inferior al del conjunt de l'economia:** Al 2022, el salari brut mitjà al *retail* ha estat de 20.367 euros, un 29,2% inferior a la del conjunt de l'economia (molt similar a la del 2018). Aquesta diferència salarial és major en el cas de la població estrangera (32%) que en cas de la nacional (28%). El fet que el salari per hora sigui inferior en els contractes de jornada parcial i que aquestes modalitats siguin més freqüents al sector *retail* pot explicar en part que els salaris siguin més baixos en mitjana al sector.

Entre el 2018 i el 2022, el salari per hora al *retail* han augmentat un 11,9% (enfront de l'11,1% al conjunt de sectors), amb un creixement més alt a la jornada completa (13,3%) que a la parcial (8%).

Salari brut anual de la població assalariada a Catalunya

Salari mitja per sector i nacionalitat. Any 2022

- **Bretxa salarial de gènere elevada:** El 2022, la bretxa salarial de gènere al *retail* ha estat del 30,6%, una bretxa 11 punts per sobre del total de sectors (19,5%), però 3,1 punts inferior a la de 2018. La major presència de dones en treballs de jornada parcial que tenen un salari/hora inferior als de jornada completa explica en part aquesta diferència. El 2022, la bretxa de gènere és més pronunciada entre la població assalariada amb nacionalitat espanyola (33,7%) que entre els de nacionalitat estrangera (13,6%), si bé només s'ha reduït entre els nacionals els darrers anys.

Bretxa salarial de la població assalariada al *retail*. 2018 i 2022

Diferència salarial a favor de l'home expressat com a % del salari de l'home

	2018	2022	Variació (p.p.)
Total	33,7%	30,6%	-3,1
Espanyola	36,4%	33,7%	-2,7
Estrangera	9,3%	13,6%	4,4

Recomanacions per al sector del *retail*

1. **Potenciar i qualificar l'ocupació de dones i joves:** La notable presència de dones i joves en el sector *retail*, que estan cada vegada més formats, indica que hi ha oportunitats d'ocupació per a aquests grups. No obstant això, també existeixen desafiaments vinculats a la bretxa salarial i a l'estabilitat laboral. S'hauria de promoure una millora en les condicions laborals, amb especial atenció a les jornades parcials.

- 2. Facilitar la integració de la població estrangera:** El sector *retail* empra un percentatge significatiu de persones treballadores i emprenedores estrangeres. Tot i que treballen en major proporció en jornades completes i un terç té estudis superiors, el seu salari mitjà és més baix. S'hauria d'aprofundir en l'anàlisi dels perfils per optimitzar la integració territorial i sectorial, contribuint a la millora de la professionalització i productivitat del sector.
- 3. Fomentar l'accés a formació contínua:** El sector és molt dinàmic i les persones son clau per una bona experiència de compra/servei. Es requereix una formació continuada. Cal elaborar itineraris formatius des de l'entrada al sector fins a les posicions tècniques més especialitzades i a les posicions directives. Cal identificar les necessitats formatives i facilitar l'accés a programes de formació contínua, tant tècnica com professional, contribuint a un millor encaix entre demanda i oferta laboral i a la competitivitat del sector.
- 4. Garantir la sostenibilitat de la població ocupada com autònoma:** Tot i que la taxa d'assalariats al *retail* ha crescut, el perfil d'autònom/a continua sent rellevant al sector. Seria d'interès estudiar les característiques laborals d'aquest grup posant èmfasi en els diferents tipus d'activitat, així com en les barreres de sostenibilitat que perceben, relacionades per exemple amb factors com mesures fiscals i administratives o manca de relleu generacional.